

Mahepõllumajandusliku tootmisega alustamine

Marge Olju
Põllumajandus- ja Toiduamet/peaspetsialist
08.04.2021

Tunnustuse taotlemine Võimalikud valdkonnad

- Taimekasvatus, sealhulgas katmikkultuuride- ja seenekasvatus;
- mitteharitavalt alalt taimede või seente korjamine;
- loomakasvatus;
- mesindus;
- sööda esmatootmine ja üksnes oma ettevõtte tarbeks sööda segamine;
- oma ettevõttes toodetud töötlemata põllumajandustoote pakendamine ja turuleviimine;
- seemne ja paljundusmaterjali tootmine, ettevalmistamine ja turuleviimine;
- merevetikate tootmine;
- vesiviljelusloomade tootmine.

Tunnustuse taotlemine

Tähtajad:

- Taime ja mesindusega tegeleda soovija peab esitama tunnustamise taotluse ajavahemikul 10. märtsist kuni 10. aprillini (2021 aastal kuni 12. aprillini).
- Loomakasvatuse, mitteharitavalt aladelt taimede või seente korjamisega ja seemne ja paljundusmaterjali tootmise, ettevalmistamine või turuleviimisega ning muude valdkondadega saab taotlust esitada aasta ringi.

Tunnustuse taotlemine

Võimalused taotluse esitamiseks

- Kliendiportaalis <https://portaal.agri.ee>
- Paberandjal/e-kirja teel - esitada taotluse vormil 'Ettevõtte tunnustamise taotlemine või jätkamine' (<https://pta.agri.ee>).

NB! Taotluse lisaandmeid (*taimekasvatuspiaan, põllumassiivide, katastriüksuste või PLK alade kaardid*) ei pea PTA-le esitada, kui need esitatakse samal aastal PRIA-sse ajavahemikul 2. mai kuni 15. juuni. Kui PRIA toetust ei taotleta tuleb andmed esitada PTA-le.

Tunnustuse taotlemine Andmed taotlusele

- ✓ Kliendi nimi (ettevõtte nimi);
- ✓ kontaktaadress;
- ✓ tegevuskoht;
- ✓ tegevusala;
- ✓ maakonnad, kus on taotleja põllud ja poollooduslikud kooslused;
- ✓ taimekasvatustavaan (kus on põllu asukoha maakond, massiivi nr/PLK nr/katastri nr, põllu nr/ala nr, kultuur, maa suurus (ha), tootja soovitud maakasutus (maa staatus), kui kliendi põllud ei ole PRIA taotlusel. Kui kliendi kõik põllud on PRIA taotlusel kirjas, siis peab taotlusel olema tehtud linnuke kasti 'Kliendi põllud tuleb võtta PRIA taotluselt';
- ✓ põldude kaardid (põllumassiivi-, katastri- või poolloodusliku koosluse ala number, põllu number, kultuur, pindala), kui need ei ole esitatud PRIA-sse.

Tegevusvaldkonnad

- Kui on tegemist ettevõttega, kus kasvatatakse teravilja, tuleb tunnustamise taotlusele valida taimekasvatus ja oma ettevõttes toodetud töötlemata põllumajandustoote pakendamine ja turuleviimine.
- Kui soovitakse toota ka mahesertifitseeritud seemet tuleb taotlusele valida seemne ja paljundusmaterjali tootmise, ettevalmistamise ja turuleviimine.
- Kui on tegemist ettevõttega kus peetakse loomi ja kasvatatakse neile sööta, tuleb tunnustamise taotlusele valida järgmised tegevusvaldkonnad: taimekasvatus, loomakasvatus, sööda esmatootmine ja oma ettevõttes toodetud töötlemata

Tunnustuse taotlemine

Andmed taotlusele

Taimikasvatus (v.a taimede ja seente korje):

1. Põllumassiivide või katastriüksuste kaardid, kuhu on kantud põllu number ja põllu piirid.
2. Andmed iga põllu kohta taimikasvatusplaanis: põllumassiivi tunnus, põllu number, pindala 0,01 ha täpsusega, kasvatatav kultuur, põllu staatus (1. a üleminek, 2. a üleminek, 3. a üleminek, mahe, mittemahe).

Eelpool mainitud andmeid ei pea PTA-le esitama, kui need esitatakse samal aastal PRIA-sse ajavahemikul 2. mai–15. juuni.

Tunnustuse taotlemine

Andmed taotlusele

Loomakasvatus:

- Ettevõttes peetavate loomade arv liikide ja vanusegruppide kaupa, näidates ära, milliste liikidega alustatakse mahepõllumajandusele üleminekut.

Mesindus:

- Põllumassiivide või katastriüksuste kaardid, kuhu on kantud mesilagrupi või gruppide asukohad ja mis hõlmab korjeala vähemalt 3 km raadiuses mesilagrupi ümber mõõtkavas vähemalt 1:10 000;
- mesilasperede arv.

NB! Kaarte ei pea esitama kui mesilaspered on PRIA-s arvele võetud koos mesilasgruppide asukohaga.

Tunnustuse taotlemine Andmed taotlusele

Taimede või seente korje:

- Põllumassiivide või katastriüksuste kaardid vähemalt 1:10 000 mõõtkavas, millele on kantud selle ala pindala ja piirid, millel kavatsetakse alustada taimede või seente korjamist. Juhul kui korjet teostatakse kogu katastriüksusel, siis võib esitada ka ainult katastriüksus(t)e numbr(i);
- liikide loetelu, millesse kuuluvaid taimi või seeni kavatsetakse korjata, ja korjamise ligikaudne ajavahemik.

Merevetikate tootmine:

- Merevetikate kasvatamise ja kogumise ning kogumisjärgse tegevuse asukohta iseloomustav kaart mõõtkavas vähemalt 1:10 000, millele on kantud ala, millel kavatsetakse merevetikate kasvatamist, kogumist ja kogumisjärgset tegevust alustada, pindala ja piirid;

Tunnustuse taotlemine Andmed taotlusele

- liikide loetelu, millesse kuuluvaid merevetikaid kavatsetakse kasvatada või koguda, ning andmed kavandatava koguse ja kogumise aja kohta.

Vesiviljelusloomade tootmine:

- Vesiviljelusloomade tootmise asukohta iseloomustav kaart mõõtkavas vähemalt 1:10 000, millele on kantud ala, millel kavatsetakse vesiviljelusloomade tootmist alustada, pindala ja piirid;
- liikide loetelu, millesse kuuluvaid vesiviljelusloomi kavatsetakse kasvatada, ning andmed kavandatava tootmismahu kohta.

Tunnustuse taotlemine

Nõusolekute taotluse vormid kliendiportaalis

Koos ettevõtte tunnustamise taotlusega saab vajadusel esitada nõusolekute taotlusi nende tegevuste osas, milleks on vajalik PTA nõusolek. Selleks tuleb kodulehelt alla laadida vorm, see enne edastamist täita ning allkirjastada ja kliendiportaali kaudu esitada.

- Keemiliselt töötlemata mittemahepõllumajanduslikult toodetud seeme ja paljundusmaterjal.
- Maa üleminekuaja lühendamine (taotlusi saab esitada ajavahemikus 01.04. kuni 31.10.)
- Taotlus lõaspidamiseks.
- Taotlus mesilaste söötmiseks.
- Taotlus mittemahepõllumajanduslike loomade toomiseks.
- Taotlus veterinaartoiminguteks.
- Kliendi teavitus.

Maa üleminekuaja lühendamine

NB! Maa üleminekuaja lühendamise taotlust saab esitada 1. aprillist kuni 31.oktoobrini. Maad saab lühendada rohumaadel, mis on olnud kasutuses rohumaana 3 viimast aastat ja mahepõllumajanduses lubamatuid aineid ei ole kasutatud. Lühendatav ala ei tohi olla üles haritud enne kohapealset kontrolli. Kui lühendatavale alale jäävad kartuli-, köögivilja, istanduse jt põllud (neid ei lühendata), siis need tuleb pindalalt lühendatavast alast välja arvata.

Tunnustuse taotlemine Maa üleminekuaja lühendamine

Kui rohumaa on ettevõttes olemas enne 15. juunit	Kui rohumaa lisandub ettevõttesse peale 15. juunit
Kui maade üleminekuaja lühendamise taotlus esitatakse enne 15. juunit, siis lühendamise otsus antakse lühendamise taotluse esitamise kuupäevast. Kui maade üleminekuaja lühendamise taotlus esitatakse peale 15. juunit, siis antud aastal jääb maa esitatud üleminekusse, lühendamise positiivne otsus hakkab kehtima järgmise aasta 1. aprillist.	Kui sellele maale esitatakse maade üleminekuaja lühendamise taotlus, siis antud aastal jääb maa mittemahedaks, lühendamise positiivne otsus hakkab kehtima järgmise aasta 1. aprillist.

Tunnustuse taotlemine Nõusolekut vajavad tegevused

- Keemiliselt töötlemata mittemahepõllumajanduslikult toodetud seemne ja taimse paljundusmaterjali kasutamine.
- Maade üleminekuaja lühendamine.
- Karja täiendamine või uuendamine mittemahepõllumajanduslikult peetavate loomadega ettevõtte olulise laiendamise, teist tõugu loomade kasvatamise, ohustatud loomatõugude või uue loomakasvatusharu kavandamise korral.
- Looma või linnukarja uuendamiseks või taastamiseks haigustest või katastroofist tuleneva loomade ja lindude suure suremuse kohta.
- Mittemahepõllumajanduslikest lindudes kodukarja esmakordseks moodustamiseks.

Tunnustuse taotlemine

Nõusolekut vajavad tegevused

- Mittemahepõllumajanduslikult peetavate kuni 18 nädala vanuste munade tootmiseks ettenähtud noorkanade karja toomise eesmärgil.
- Lammaste sabakärpimine, põrsaste hammaste eemaldamine, kodulindude noka lühendamine ja veiste sarvede eemaldamine.
- Mittemahepõllumajanduslikult toodetud sööda osakaalu suurendamine söödaratsioonis katastroofist tulenevate sööda hävimise korral.
- Loomade pidamine lõas.
- Mesilaste taastamine haigustest või katastroofist tuleneva suure suremise tõttu.
- Mesilaste söötmine mahepõllumajandusliku suhkruirupiga kauakestvate erandlike ilmastikutingimuste või katastroofiolukorra puhul.

Mahepõllumajanduses tegutsemine

Riigilõiv

Kliendiportaali kaudu taotluse esitaja saab makstava summa suuruse riigilõivu kohta kliendiportaalist, lisainformatsioon on leitav PTA kodulehelt.

- Mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatusega, sealhulgas mesindusega, ning vesiviljelusloomade ja merevetikate tootmisega ning sööda esmatootmisega tegelev isik tasub ettevõtte või selle osa tunnustamise eest ning tunnustamisele järgnevast aastast alates igal aastal korralise järelevalvetoimingu eest riigilõivu 62 eurot ning lisaks iga hektari kontrollitava maa või vesiviljelusloomade ja merevetikate tootmisala kohta 1,5 eurot ning taimede ja seente korjamiseks kasutatava mitteharitava ala hektari kohta 0,24 eurot, kuid kokku mitte üle 5000 euro.

Mahepõllumajanduses tegutsemise Riigilõiv

- Kui ettevõttes tegeletakse samaaegselt nii mahe- kui mittemahepõllumajandusliku taimekasvatusega, peavad tootjad tasuma riigilõivu ettevõtte kogu maa eest.
- Kui ettevõttes tegeletakse mahepõllumajandusliku seemne või vegetatiivse paljundusmaterjali tootmise, ettevalmistamise ja turuleviimisega, tuleb tasuda riigilõiv 120 eurot.
- Riigilõiv tasutakse igal aastal mahepõllumajandusliku tegevusega tunnustamise/jätkamise taotluse esitamise päeval.

Mahepõllumajanduses tegutsemise Esmane kontroll

- Esmane kontroll tehakse ettevõttesse 60 tööpäeva jooksul peale tunnustuse taotluse esitamist, kontrollitakse ajaperioodi tunnustamise taotluse esitamisest kuni kohapealse kontrolli hetkeni.
- Taotlejat teavitatakse kontrollist.

Mahepõllumajanduses tegutsemine Andmed ja vormid ettevõttes

Taimikasvatusega tegelevates ettevõtetes:

- Ettevõtte mahepõllumajanduslikule tootmisele ülemineku plaan.
- Põlluraamat.
- Külvikorraplaan.
- Kõik raamatupidamise dokumendid sh ostu/müügi dokumendid (arved) alates tunnustamise taotluse esitamisest.
- Ostetud seemne pakendid ja etiketid.
- Lepingud kolmandate osapooltega.
- Tootmise sisendite ja väljundite (ost, tootmine, kasutamine, müük, jääk) arvestus.
- Vabas vormis fikseeritud puhastustoimingute kirje ja info kasutatud puhastusvahendite kohta.
- Kuivatipäevik ja laoraamat.

Mahepõllumajanduses tegutsemine Andmed ja vormid ettevõttes

Loomakasvatusega tegelevates ettevõtetes lisaks:

- loomade liikumise ja sööda arvestus;
- veterinaarpäevik;
- ettevõtte loomakasvatushooned ja rajatised;
- info kasutatud söödalisandite ja mineraalide kohta.

Mesindusega tegelevates ettevõtetes lisaks:

- mesilaspäevik.

PTA kodulehel on olemas soovituslikud vormid

- külvikorraplaan.
- loomade liikumise ja sööda arvestus.
- veterinaarpäevik.

Mahepõllumajanduses tegutsemise Levinumad rikkumised taimekasvatuses

- Kasutatud on teise ettevõtte sertifitseerimata seemet.
- Kasutatud on tavapõllumajanduslikku sertifitseeritud seemet ning ei ole küsitud nõusolekut kui andmekogus on mahedana samal liigil sort olemas.
- Eristatavus taimekasvatuseks kasutataval maal.
- Erinevas üleminekus kultuuride saagi ladustamisel ei ole eristatavus tagatud.
- Põlluraamatu sissekanded on puudulikud.
- Puudub arvestus toodetud ja turustatud saaduste kohta.
- Puudulik taimekasvatussaaduste märgistamine.
- Kolmandate osapooltega lepingud sõlmimata (kuivatamine, sorteerimine, ladustamine, sh mesilasvaha käitlemine).
- Tavapõllumajanduslikust tootmisest pärit pritsi, kombaini, külviku kasutamise korral puhastustoimingud fikseerimata.

Mahepõllumajanduses tegutsemise Levinumad rikkumised loomakasvatuses

- Puhastustoimingud kirjalikult fikseerimata.
- Tavaloomade toomine ettevõttesse üle lubatud protsendi.
- Vasikad lõas.
- Sarvede eemaldamiseks ei ole küsitud nõusolekut.
- Loomade märgistamine.
- Kasutatud loomasöödas lubamatuid söödalisandeid ja abiained.
- Söödetud on GMO või kasvustimulaatorite sisaldusega söötasid.
- Kasutatud on mittelubatud mineraalsöötasid.
- Kasutatud on tava täispiimaasendajat.
- Puudub loomakasvatussaaduste märgistamine.
- Mahe ja tava loomade karjatamine koos.

Mahepõllumajanduses tegutsemise Levinumad rikkumised mesinduses

- Kolmandate osapoolte lepingud (mesilasvaha käitlemine).
- Korjealade asukoht, kaardimaterjal mesilagrupi ümbrusest vähemalt 3 km raadiuse kohta (möötkavas vähemalt 1:10 000) on esitamata.
- Mesilavaha (mahe mesilasvaha kasutamine).
- Mesilaste söötmine tavasuhkruga.
- Kevadel nõusoleku küsimata jätmise mesilaste lisa söötmiseks mahesuhkruga.

Mahepõllumajanduses tegutsemise

- Kui nõudeid annab viia vastavusse siis järgneb ettekirjutus, milles antakse aeg nõude täitmiseks, teostatakse järelkontroll.
- Ei saa vastavusse viia, hinnatakse rikkumise tõsidust skaalal 1-4.
- Infosüsteemi kaudu on rikkumiste info kättesaadav PRIA-le.

Head koostööd soovides

Marge Olju
+372 5 252 774
marge.olju@pta.agri.ee

